

Література:

1. Дробо К. Секреты сильного бренда: как добиться коммерческой уникальности; Пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс., 2005. 276 с.
2. ISG Management, finance, economics: modern problems and ways of their solutions. Boston, 2021. С. 615.
3. Богоявленський О.В., Остапенко О.Д. Особливості створення і просування українських брендів на міжнародних ринках. 2018. Випуск 16. С. 25.

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ В ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Перевозник А.С.

Харківський державний автомобільно-дорожній коледж

Процеси прийняття рішень лежать в основі будь-якої цілеспрямованої діяльності управлінця, у тому числі в економічній сфері. Прийняття рішень – найважливіша функція управління, якою повинен володіти кожен фахівець, який працює в цій сфері та бізнесі.

Методи розробки і прийняття рішень є найважливішим компонентом процесу управління діяльністю підприємства. Вони повинні безперервно вдосконалюватися, перебудовуватися відповідно до нових завдань і нових обставин, в якій відбувається розвиток економіки.

Автор численних праць у галузі менеджменту Пітер Дрюкер зазначав, що «Керівники займаються багато чим, окрім того, що приймають рішення. Тому найголовнішим вмінням керівника є здатність приймати ефективні рішення».

Прийняття неоптимальних рішень у виробничих ситуаціях зменшує значну долю можливостей та ресурсів. Чим складніше ситуація, тим більші втрати. У зв'язку з цим зростає роль математичних моделей, які найчастіше дозволяють одержати розумний опис складних економічних систем та отримати коректний прогноз розвитку ситуації.

Однією із засад прийняття керівниками зважених і обґрунтованих управлінських рішень є комплексне та систематичне використання економіко-математичного моделювання.

Основними завданнями економіко-математичного моделювання є аналіз досліджуваних економічних об'єктів і процесів; економічне прогнозування, передбачення розвитку економічних процесів; прийняття управлінських рішень на всіх рівнях господарської ієрархії управління.

Основними типами моделей, які використовуються у менеджменті є фізичні, аналогові та економіко-математичні.

Фізична (портретна) модель виглядає як модельована «цілісність». Такими моделями є креслення, фізично зменшені моделі об'єкту (аеродинамічна труба) тощо.

Аналогова модель – це графічне відображення об'єкту з основними іманентно присутніми його характеристиками (графіки залежності середніх

витрат від валового випуску підприємства; організаційні структури підприємств, що дозволяють відслідковувати ланцюжки проходження команд і формальну залежність між індивідами та діяльністю тощо).

До економіко-математичних (символічних) моделей відносять рівняння, діаграми, графіки, матриці, логічний аналіз за даними тощо.

Залежно від вхідної інформації задачі по складанню економіко-математичних моделей поділяються на три групи:

- детерміновані – прийняття рішень в умовах повної визначеності;
- стохастичні – задачі в умовах ймовірнісної визначеності;
- задачі в умовах невизначеності.

У детермінованих моделях точність вихідних умов і даних призводить до однозначності прийнятого рішення.

Стохастичні задачі прийняття рішень враховують випадковий характер деяких (або всіх) явищ, процесів, що відносяться до досліджуваної проблеми. Тут діють випадкові фактори, закони розподілу, ймовірності яких нам відомі. Набір вхідних даних може дати, а може і не дати відповідного результату.

Характеристика та класифікація економіко-математичних моделей дозволяє, з одного боку, впорядкувати та систематизувати їх, а з іншого – більш детально розібратися в самій сутності моделювання економічних процесів. Моделювання економічних процесів – це частина області застосування математичних методів і моделей в аналізі, плануванні, організації та управлінні господарством. Побудова математичної моделі економічного об'єкта дозволяють звести економічний аналіз виробничих процесів до математичного аналізу і прийняття ефективних рішень.

Сучасна теорія та інструменти формування й аналізу рішень дозволяють на науковому рівні ефективно розподіляти і використовувати ресурси, тобто вирішувати основну проблему економіки: «безмежність потреб – обмеженість ресурсів».

Таким чином використання економіко-математичних методів в процесі управління дозволяє отримати обґрунтовану відповідь на запитання “Що буде, якщо...” і:

- правильно вибирати методи і форми розробки альтернатив управлінських рішень та обґрунтувати вибір найбільш доцільної з них;
- розробляти заходи щодо зниження ризиків і невизначеності управлінських рішень і розраховувати їх ефективність;
- визначати сенс, планувати і застосовувати проведення господарських експериментів.

Література:

1. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 408 с
2. Кігель В.Р. Математичні методи ринкової економіки: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2003.
3. Середюк В. Б. Застосування економіко-математичних методів для розв'язання економічних задач. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. №1 (52).